

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conducerea partidului.

Sibiu, 18 Decembrie n.

Am publicat în numărul trecut, la loc de frunte, hotărârile aduse din partea comitetului central al partidului național român dela noi în ședințele ținute Luni și Marți, săptămâna trecută, în Budapesta, pentru a ne arăta și pe calea aceasta respectul cu care ne purtăm față de suprema conducere a partidului politic al Românilor din patria aceasta.

Pentru că, cu toate că nu consimțim pe deplin cu părerile politice pe cari le reprezintă comitetul central al partidului național român, și cu toate că nu suntem prea încântați de activitatea pe care o dezvoltă onoratul comitet, — lucruri pe cari le-am accentuat și le-am motivat totdeauna când s'a ivit necesitatea, — îndreptățirea comitetului de a fi recunoscut ca for suprem în conducerea noastră politică nu am putut o ia îndoială nici odată.

Ca să fim destul de bine înțeleși chiar și de ceice au obiceiul să călărească pe cuvinte și să le răstălmăcească înțelesul, ținem de necesar să ne precisăm de nou punctul de vedere pe care-l reprezentăm noi în politica românească.

Suntem contrari principiar ai tuturor pretensiunilor, cari în împrejurările date nu se pot realiza; și din acest motiv cerem, — nu de acum, ci de când a fost compus, — modificarea programului nostru național, în care se cuprind și puncte, — de astădată, și pe altele, pentru multe vreme, — nerealisabile, anume: autonomia Transilvaniei și chestia dualismului.

Suntem adecă de părerea, că eliminându-se din programul național român aceea ce pentru acum este nerealisabil, — mai ușor putem ajunge să ne vedem realizate celelalte puncte de program, cari nu suferă pe nime, și cari nu deșteaptă bănueli în nime.

Mai suntem apoi de părerea, că dacă reducem pretensiunile noastre politice la minimum necesar pentru conservarea noastră, ca popor român, în patria aceasta veche a noastră, și facem posibilă pe calea aceasta intrarea de nou în luptele politice a Arhierilor celor două biserici românești: am făcut lucrul cel mai înțelept în politica românească, pentru că am închiegat partidul așa, cum nu a fost el în cei 40 de ani din urmă nici odată, și am pus politica românească pe niște baze atât de tari, încât succesul, dela luptele purtate cu chibzuială, l-am putea aștepta cu siguranță matematică.

Pentru că ori și cum să luăm lucrurile, totuși autoritatea în jos o au Arhierii noștri, și un apel și trecere în sus tot ei! Și în azei politic, un glas de chemare, adresat poporului român din patria aceasta, ar avea cu totul alt efect în jos, și ar provoca cu totul altă impresie în sus, decât pe lângă membrii comitetului central al partidului național român ar fi semnat și de cei șapte Arhierii ai bisericilor românești!..

Scopul pe care-l urmărim toți, dela vladică până la opincă, doară unul este, unul singur. Vrem să trăim ca Români, și să ne dezvoltăm ca Români, în patria aceasta, ai cărei cetățeni buni și credincioși am fost și vrem să fim și în viitor. Mijloacele, pentru a ajunge la scop, trebuie să fie deci alese măsurat împrejurărilor, căci altcum nu ne apropiem, ci ne îndepărtăm de scopul pe care-l avem în vedere!

Asta e părerea noastră. Aceasta e direcția, pe care am dori noi să o iee politica românească dela noi.

Și suntem siguri, că nu stăm izolați cu părerile noastre, ci ele sunt împărtășite și de alții, de o însemnată parte a opiniei publice române.

Cum însă majoritatea e încă și acum de altă părere și crede, că programul național al partidului trebuie menținut neștirbit, în originala

sa alcătuire, — cu toate că acum facem politică activă, iar programul e proitcă pasivitate, — prin ce apoi se face imposibilă cooperarea episcopatului român de ambele confesiuni în politica românească: fiindcă ținem foarte mult la principiul solidarității naționale, ne-am supus și ne supunem voinței majorității, și nu punem pedeci realizării ei, ba între marginile posibilității lucrăm și noi, pentru ca voința majorității să fie într'adevăr realizată.

Noi nu înțelegem adecă solidaritatea națională așa, că toți trebuie să avem aceleași păreri politice, — lucru cu totul imposibil la un popor de trei milioane, — ci așa, că cei puțini, ori cei mai puțini, cu păreri cari se deosebesc de părerile celor mai mulți, să se supună majorității și hotărârilor acesteia. Și cum comitetul central al partidului național român încă e o hotărâre a majorității, — a conferenței politice naționale, care l-a ales, — ne punem și în aceste hotărâri a ei și recunoaștem în membrii comitetului pe reprezentanții legali ai poporului român din patria aceasta, în chestiunile politice-naționale, precum i-am recunoscut și în trecut, totdeauna.

Ceeace însă nu ne-a împedat și nu ne împedea nici în viitor să controlăm și să criticăm, — în cas de lipsă, — activitatea comitetului, constatându-i greșelile, firește, în scopul de a fi îndreptate. Și dreptul acesta îl au și alții, îl au toți Românii. Trec însă peste marginile acestui drept totdeauna, cari nu în scopul de a discredita, ori de a răsturna, îndreptă neconținut, nu critici obiective, ci atacuri vehemente și îndrăznețe în contra conducerii partidului național român! Trebuie să regretăm și să desaprobamă pornirea aceasta, cari nu au să ducă decât la slăbire și la desconsiderarea partidului în afară!

Am dori deci să încete odată atacurile, împotriva conducerii partidului, împreună cu ceterile demerite, dintre cei de o potrivă chemați și datori să promoveze binele de obște, pentru că ceterile, cari amăresc inima fiecărui Român cu sentimente curate, nu aduc servicii cauzei naționale române, ci — dușmanilor ei!

Câți suntem? Un ziar german publică rezultatele recensământului populației din Ungaria, cu fineca anulului 1910. După aceste date oficiale, stabilite din partea oficiului central statistic din Budapesta, numărul Românilor din statul ungar este de trei milioane, 66 mii, 880 suflete. Ne-am înmulțit deci în cei șapte ani din urmă cu 248.304 suflete.

Delegațiunile. Pe 28 Decembrie n. c. sunt convocate delegațiunile la Viena, în sesiune scurtă extraordinară. E vorba de votarea indemnizării pe câteva luni ale anului ce vine. Alegerile pentru delegațiuni se fac în cursul săptămânii acesteia în ambele parlamente: ungar și austriac.

Din parlament. Dieta ungară a mai votat bugetul ministrului de comerț și al celui de agricultură, iar acum s'a află în discuție de Viena bugetul cultelor și al instrucțiunii publice, la care Sâmbătă a vorbit și deputatul naționalist român Vasile Dămian, iar domnul Dr. St. C. Pop a vorbit la bugetul ministrului de agricultură, și a făcut propunerea, ca composesoratele urbariaristilor și jelerilor să fie declarate prin lege de persoane juridice. Ministrul de resort, baronul Serényi, a acceptat propunerea și dieta a votat-o, cu unanimitate.

Legile militare. Era vorba, ca legile militare, aflătoare în discuție în dieta ungară, să fie luate dela ordinea zilei, pentru a fi modificate, în urma faptului, că în fruntea ministerului de războiu, și ca șef de stat major, se află acum alți oameni, nu aceia cari au contribuit la compunerea legilor. Într'un consiliu comun de ministri s'a luat însă hotărârea, ca legile militare să fie lăsate așa cum sunt, pentru că Maiestatea Sa nu vrea să le modifice. Ministrul președinte a luat angajamentul, că așa cum sunt le vor trece prin parlamentele lor. Firește, deci vor putea!

FOIȘOARĂ.

Insemnătatea catehizării.

Disertație pentru conferința preoțească din anul 1911 ținută în Deva la 24 Octombrie de preotul Ioan Popa.

Intre obiectele de învățământ ale școlilor noastre populare de ori ce categorii — după firea lucrului locul de competență îl ocupă — și trebuie să-l ocupe studiul religiunii. Prin urmare o chestiune de cea mai mare importanță pentru biserică noastră este astăzi totmai catehizarea. Și această importanță își are rostul și în zvonul în însăși motivele, fiindcă și menirea bisericii, iar motivarea în multe treburi zilnice de ordine spirituală-morală a tuturor credincioșilor — cari constituie biserică; cu atât mai mult, că e fapt constat, că ori cât de vârtoase cunoștințe se vor împărtăși elevilor din științele lumesti și ori ce dexterități acesei își vor însuși ei pentru viață, dacă educațiunii îi lipsește temelul religios-moral, rămân toate fără de nici un folos, iar în acest cas opera educațiunii se asemănă edificării zidit pe nisip, căruia îi pot strica și vânturile și ploile, și în curând sau mai târziu va trebui să se prăbușească, să se ruineze.

Prin urmare, oșmenii folositori, atât societății, cât și statului devin copiii, cari primesc educație religioasă-morală în spiritul creștinismului bisericii. Dovadă despre aceasta este și faptul, că statul a dispus, ca învățământul religiunii să fie obligatoriu în toate școlile.

Și a făcut-o aceasta statul nu totmai de dragul bisericii, ci mai mult pentru că adevărata și darabila bunăstare a cetățenilor, precum și a statului numai pe bazele unei vieți religioase-morale se poate clădi.

Cred, că toți suntem convinși, că biserică și în special noi preoții, căroră ni s'a dat spre păstrare și propovăduire cuvântul lui Dumnezeu — avem sf. datoriță să ne înrolăm cu toții la muncă — în cadrul constituțiunii noastre bisericești, ca învățământul catolic în școlile noastre de ori ce categorii să nu lase nimic de dorit.

Da, ni se impune tuturor imperios această datoriță, mai vârtos atunci, când aproape în fiecare sat — la tot colț, când strădă și la tot pasul se ivesc proroci mincinoși, poezăși, nezarineni, cari îndeamnă poporul la credințe strămoșești și viitorul bisericii noastre strămoșești.

Astăzi deci, când peste biserică noastră suflă vânturi grele, când duhul vremii desperate tot mai mult pe oameni de sf. biserică, am săvârși un păcat din cele

mai grele, dacă nu ne-am îngrijit din tot sufletul și cu toată seriozitatea de dezvoltarea educației religioase a tinerimii noastre școlare, legându-ne de oț mai strâns de sf. noastră biserică. Căci neamul nostru numai în credință și în biserică a aflat scut și mântuire în vremile de vifor și urgie a veacurilor trecute. Numai credința și biserică noastră strămoșească ne-a susținut poporul și ființa noastră etnică.

Prin urmare trebuie bine să ne regem seama, că cu ce credință și cu ce fel de sentimente religioase iasă tinerimea noastră de pe băncile școlii în praxa vieții, mai ales astăzi, când vedem în toate părțile o depărtare și înstrăinare a credincioșilor noștri de biserică mamă.

Iar de se va elătina tot mai mult biserică noastră, cum vom putea da samă — noi, preoțimea, despre avutul și moștenirea strămoșească pierdută, înaintea urmașilor și în fața dreptului judecător?

Și de ne vom uita în trecut noi nu putem depărta, ba chiar și în timpul prezent, trebuie să o mărturisim sincer, că puțină grijă s'a pus pe educația religioasă, pe catehizarea tinerimii în școlile noastre populare.

Catehizarea a fost și e lăsată încă și astăzi în școlile primare din arhidieceza noastră în grija învățătorilor noștri oconfesionali; iar la celelalte școlile s'a rân-

duit când s'a putut și cum s'a putut câte un catihet cu sau fără nișune preoțească.

Și cum așa ne putem explica faptul ce se relevase în anii trecuți prin ziare despre unii catiheti de ai noștri, cari în loc de a ținea 2 ore pe săptămână sau cel puțin una, țineau câtevea ore în întreg anul școlar, și acele numai de mântuială.

Și e deja timpul suprem să ne dăm samă, că dăsoalimea noastră de până aci, cutropită acum și de greul legii școlare din anul 1907 nu va mai putea, ba nici nu va mai avea timpul necesar, ca să și catehizeze cu bun rezultat tinerimii din școlile noastre populare.

Prin aceasta însă nu voesc să detrag învățătorilor nostru din recunoștința ce le o datorăm pentru stăruințele bune din trecut, pe cari însă nu le vor putea aduce și pe viitor, pentru întărirea bisericii noastre, prin predarea religiunii în școlile noastre populare.

Pentru a putea ajunge la rezultat bun cu învățământul catolic în școlile noastre populare, după priceperea și convingerea mea ar fi de dorit, ca catehizarea tinerimii noastre în toate școlile de ori ce categorii să fie încredințată de aci înainte exclusiv numai factorilor chemați a o administra și cari sunt anume preoții pentru propunerea religiunii, adecă preoților noștri.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tractul Geoagiului.

Stăuini, 1/14 Decembrie.

Pe ziua de 20 Octombrie v. c. a fost convocată conferența preoțească a tractului Geoagiu.

Dimineața la orele 8 preoțimea tractuală s'a adunat în biserică din Geoagiu-Suseni, unde preoții Vasile Pașcău, Romul Mermezan și preotul călugăr Ștefan Duncu săvârșesc serviciul chemării Duhului sfânt, la finea cărui preotul Ioan D. Andrei rostește o predică bine întocmită în contra lenei, combătându-o din toate punctele de vedere, și scoțând în relief folosul mare, ce-l exercează asupra omului lucrul ocninuu.

P. O. Domn protopop Ioan Popovici ocupând loc la masa prezidială, rostește o cuvântare de un nespun farmec, punând în ea la inima fiecărui preot cultivarea tot mai intensivă, de sine și a poporului săi, în măsura în care lumea de azi progresașcă cu pași tot mai rezeși și mai impunători. Numai așa ne mai putem scoate poporul și pe noi înșine din întunecare, dacă ne învoim tot mai mult la razele culturii moderne, îmbrăcând întreaga viață patriarhală de până acum poporului nostru într-o haină nouă, acomodată și potrivită vederilor timpului în care trăim. Zice mai departe că singurul focular dătător de cultură ce-l mai avem, e marea noastră biserică, căci fisa ei, școala acum e străină de noi și de interesele noastre obștești. Dacă din lipsa culturii noastre adevărate vom perde și această sentință sfântă, ce o mai avem, desigur că blăstămul posterității se va lăsa ca o noapte mohorâtă peste amintirea noastră, din neam în neam.

După aceste cuvinte pline de forță adevărului P. O. Domn protopop declară conferența pentru anul 1911 deschisă.

Urmează un vuet de vii aclamări la adresa protopopului. Se pune la ordinea zilei constituirea conferenței și se declară de notar Romul Mermezan. Verificatori: Iosif Bogdan și Nicolae Todea.

Cetindu-se apelul nominal, răspund 27 de inși, iar 4 lipsesc.

Urmează scurte observări referitor la serviciul divin și referitor la predică. — Se declară de succese.

Se prezentează mai multe circulare consistoriale, cari se iau la cunoștință.

Referitor la întrebarea din circularul dela 22 Martie 1911 Nr. 3020 Bis., în chestia înființării unei foi populare pe lângă „Telegraful Român”, — se naște o viasă discuție și se constată, că înființarea unei noi foi populare nu e strict necesară, având și așa poporul român destule foi populare bune.

Conform programului, urmează cetera temei: „Cazuri excepționale în viața pastorală” de Nicolae Todea, care după o introducere despre chemarea grea a preoților, cere, ca conferența să dea lămuriri precise la mai multe întrebări de actualitate.

După discuții și clarificări serioase în jurul acestor întrebări, conferența dă lămuririle de lipsă.

Trecându-se peste acestea la ordinea zilei, urmează să se cetească preotul Romul Mermezan lucrarea: „Dare de samă asupra broșurii de Ioan Hanzu: „Taina pocăinții”.

Preotul Romul Mermezan în darea sa de samă aduce cuvinte de laudă dlui Nicolae Bălan, înființatorul „Bibliotecii bunului păstor sufletesc”, în care a apărut broșura pâr. Hanzu.

Despre broșura părintelui Hanzu apoi zice: „Preotul I. Hanzu când a publicat această broșură despre taina pocăinții, sigur că a fost condus numai și numai de marea importanță ce o are această taină în viața noastră bisericească și de importanța aplicării nimerite a acestei taine. Cartea părintelui Hanzu ține cont de toate condițiile, cari se refer la administrarea corectă a tainei pocăinții, așa că purcând după metoda sa, bazat pe o prăcă îndelungată, pe o cunoștință temeinică pastorală, am putea forma chiar o uniformitate în administrarea tainei pocăinții”.

Luorarea pentru care i se aduce mulțămirea preotului Romul Mermezan, se sfârșește cu cuvintele: „Activitatea noastră nu se mai poate reduce simpla la molitvelnic și la facerea unor rapoarte, ci la o activitate pastorală tot mai conștientă și la edificarea culturii generale-religioase, dacă vom să rămânem și pe mai departe factorul cel mai important din întreaga viață noastră românească”.

Nefiind nici o propunere, se trece la satorirea programului anului viitor.

Se angajează preotul Eftimie Costescu cu predică, iar preotul Mermezan cu o temă din domeniul științei teologice și anume cu expunerea „Argumentului cosmologic” pentru existența lui Dumnezeu. Fiind programul exhaustiv, conferența se declară închisă la ora 12 și jum. d. a. Romul Mermezan notarul conferenței.

Conferența preoțească a tractului Deș.

Conferența preoțească a tractului Deș s'a ținut la 6/19 Nov. s. c. în Deș. În dimineața zilei numite se face sf. Liturgie în sobor, la finea căreia după parastas parohul din Valenii-Somcuții, Ștefan Gheție, își desvoaltă predică cu grije alătită despre datorința credincioșilor noștri de a susținea așezămintele bisericesti și culturale. La slujbă au luat parte aproape toți preoții și bărbaii de încredere veniți cu protocoalele de alegere a unui deputat mirean la congres, parohieni însă, spre mirarea tuturor, prea puțin, deși era Duminică.

După vizitarea arhivei parohiale și protopresbiterale, așezate în biserică, ne-am întrunit în sala destinată pentru ținerea conferenței, unde protopresbiterul-comisar cu un discurs avântat, — în care îndeamnă preoțimea, în deosebi generații mai tinere, la muncă intensivă în via Domnului, — deschide conferența pofindu-o a-și alege 2 bărb. de încredere și un notar. Se alege bărbaii de încredere: Teodor Cotuția și Gavril Hango, iar notar: Georgiu Ciupe.

Se constată apoi, că 22 preoți sunt prezenți, iar 11 absentează, dintre cari numai adm. paroh. din Săcel, Vasile Maximilian, n'a sflat de cuviincios a se souza. Conferența absoalvă pe preoții cari au atestate medicale, pe ceilalți îi îndeamnă a se souza ulterior în mod vrednic de crezământ, iar pe V. Maximilian îl pedepsește conform dispozițiilor anterioare ale conferenței.

La invitarea prezidentului conferența constată, că: arhivele sunt în ordine exemplară, — serviciul divin a fost solemn și evlavios săvârșit, — iar predică, atât ea

fond și formă, cât și ea predare, corespunzătoare.

Se cetește apoi ordinul Ven. Cons. arh., prin care, „a luat act cu deosebită plăcere” despre întrunirea conferenței din 1910 aprobând conclusele aduse, afară de 2 și anume: pentru a se da și preoților diurne și pentru a întreveni Ven. Cons., ca să se dea preoților bilete de jumătate preț pe căile ferate.

Urmează împărțirea tractului în grupări religioase, conform instrucțiunii Ven. Cons. Se fac 8 grupuri. Fiecare grupare e datoare a da seamă înaintea conferenței proximale despre activitatea sa.

Cu abatere dela programa zilei, paroh. Ioan Andrei propune a se lua în dezbateri instrucțiunea Ven. Cons. cu privire la conferențele preoțești și a schimba din ea, ce nu corespunde împrejurărilor noastre locale. Prezidentul nu admite discuție, la ce propunătorul însinuu vot separat.

Prezb. G. Hango cetește apoi raportul general despre activitatea preoțimei tractuale, și scoate la iveală momentele mai însemnate din viața parohilor. Conferența ia raportul la cunoștință și decide, ca: preoții, cari n'au înaintat rapoarte să se pedepsească; preoții să prezinte în viitor raport deosebit despre activitatea lor în mater, și deosebit despre cea din filie; în rapoarte preoții să indice greutatea întâmpinate în activitatea lor și modalitățile delăturării; cât pentru a avea la îndemână conclusele conferențelor fiecare preot e dator a-și face notițe. Cu compunerea raportului general pe 1911 se însărcinează Zahari Manu, paroh în Olpret.

Ar urma referada asupra temei: Cum au îndeplinit preoții cele 12 puncte din „Sfaturile arhieresti”, care însă se amână pe viitor, de oarece n'au înaintat toți preoții rapoartele obligate.

Se trece la raportul comisiei asupra normativului: „Regularea petrecerilor și obiceiurilor tineretului”. Conferența observă, că comisiunea nu și-a făcut întru toate datorința lăsând „tema ne exhaustivă”. Normativul se introduce în comunele din tract în mod provizor, iar cu sistematizarea și completarea se încredințează biroul.

Urmează raportul presbiterului despre starea bibliotecii în 1910, care se ia spre știre și se votează bugetul pe 1912, iar presbiterului pentru purtarea agendelor bibliotecii i se aduce mulțămirea protocolară.

Se cetește apoi: „Circularul” Ven. Cons. Nr. 1782 Bis. și ordinele Exo. Sale Nrii. 4398 și 11197 Pres., cari se iau la cunoștință. Se discută și sfacerea înființării unei foi populare, la care conferența nu aderează.

La ordinea zilei vin propunerile, înaintate de parohul T. Cotuția (două) și de parohul G. Ciupe, (două). Toate sunt primite din partea conferenței.

Cu stabilirea loului tinerii proximale conferența și însărcinarea biroului de-a compune programa, am isprăvit lucrările.

După conferența P. O. D. protopresbiter a dat un baohet, la care s'au spus mai multe toaste.

Notez, că decursul conferenței a fost monoton. Puțină febră a provocat parohul I. Andrei, care însinuu al 2. vot separat, când nu i se dă voie a-și face propunerile pe vot v, că n'a fost prezentate la înce-

putul conferenței; încolo nici o discuție mai interesantă, nici o disertație de seamă, toată conferența a stat din rapoarte, referade și propuneri făcute în grabă.

Georgiu Ciupe
notar. al conf.

Un act de volnicie.

În congregația comitatului nostru a fost de mai multe ori vorba despre misiunile și școlile pe cari le procură călătorilor funcționarii noștri de stat de acolo, și domnul comite suprem Wallbaum a promis, că va face la guvern pașii necesari pentru sanarea rețelilor de natura aceasta. Recomandăm deci în atențiunea Ilustrității Sale și cazul care ni se comunică din partea unui preot al nostru, pentru a-l aduce și pe acesta la cunoștința guvernului. Iată ce ne scrie părintele P. Morușca din Șeicamare:

Miercuri în 13 l. c. mă întorceam cu trenul dinspre România. Fusesem la congresul „Societății ortodoxe naționale a femeilor române” din Regat. La vizarea pașapoarte o în Turnul roșu, funcționarul, spre deosebire de ceilalți călători, mă poștește în sala de serviciu, căutându-și mai departe de examinarea certificatelor. Aci am stat în așteptare până să plece trenul spre Sibiu, când îl rugai să-mi comunice, dacă m'a chemat, ca sfârșind să pot pleca. Funcționarul îmi răspunse scurt, că nu se poate ocupa cu mine până nu-și termină agențiile, — la ce eu protestai împotriva acestei proceduri, care mă face să soap trenul. Atunci spre cea mai mare umire a mea îmi ripostă dăz funcționarul în limba lui aspră: „în numele legii te dețin”! M'am supus în așteptarea desnodământului acestui act, de care nu-mi puteam da samă, pentru-că despre atari lucruri nu mai auzisem, doară până acum nu pățisem. Când binevoi dl funcționar să termine cu agendele, mă pofti în cancelaria sa, cu bagajul, ce aveam, și însoțit de martori și oamenii serviciului. Aci, după un schimb de vorbe și indeosebi la creșerea mea insistență îmi aduce la cunoștință, că în urma unui denunț a jandarmariei, care mă arată ca agitator și peste tot de om suspect, el are însărcinarea de a mi face „perchiziție personală”.

Cu tot protestul meu am fost nevoit să expun sub privirea ochilor setoși de senzații nu numai ce aveam în geamantan, ci tot ce aveam în busunare, până și cel mai neînsemnat obiect. Și când privirea lor lacomă nu găsește nimic compromițător, nimic ce ar putea stârni o umbră de bănuială, dresează un protocol și mă invită să plec, căci el și-a isprăvit însărcinarea. Iar eu, — nu fără a face morală cazului — trebuie să-mi iau ce aveam și să plec pe jos cale de aproape 3 Km pentru a putea lua trenul dinspre Făgăraș la Sibiu, după o așteptare de 5 ceasuri.

Iată cum a trebuit să sufer eu, preotul înreverendat, înjosirea de a fi suspicionat ca un făcător de rele, scormonit prin busunare și tractat în chipul cel mai nedemn, cum numai slujbașii acestui stat o știu.

Nu am nădejde, ca dl ministru de interne să dea satisfacția cuvenită preotului adânc jignit în demnitatea și sentimentele sale, dar nici nu-mi pot sufoca întrebarea: că astfel socote dl ministru din țara aceasta, prin slujbașii săi să trezească răvna unor preoți

Căci într'adevăr e ceva foarte respingător în sine și foarte păgubitor în urmările spirituale pentru biserică faptul practicat până aci, ca pe viitorii noștri credincioși să ni-i inițieze în învățământul religiiuni persoane lipsite de vocațiune și fără misiune apostolică.

Ba ar mai fi de dorit, ca în școlile unde din cauza împrejurărilor sau a altor motive nu poate fi vorba de remunerație, preoții de bunăvoie în mod gratuit să se angajeze la instruirea religioasă a elevilor.

Se cere însă dela catihetii noștri, pe lângă cunoștințe teoretice și abilitate — în aplicarea lor practică și o voință stăruitoare.

Se mai cere apoi, pe lângă un control mai sever din partea forurilor noastre bisericesti în chestiunea catehizării, ca fiecare catihet dela ori ce școală să fie îndatorat a raporta an de an oficialului protopresbiteral despre catehizația făcută, precum și despre rezultatul obținut, iar taxele obișnuite în unele locuri mai ales pe la gimnazii pentru atestatele de religioasă să fie șterse pentru totdeauna, căci cu aceste taxe se comit de multeori abuzuri.

Că învățământul catihetic nu e destul de satisfăcător în școlile noastre populare, pe lângă cele sus amintite zace după a mea părere și în împrejurarea, că planul nostru de învățământ intrat deja

în vigoare și obligator pentru toți catihetii noștri, pentru noi cei ce catehizăm la școlile de stat sătești e prea de tot vast.

O span din experiență, că pentru noi e absolută imposibilitate a preda cu bun succes, conform planului pe lângă rugăciunile și cântările prescrise întreaga materie istorică a testamentului vechiu și aproape jumătate din cel nou în clasa II. și III. Într'un sngur an școlar, fără a mai aminti apoi clasa IV., V. și VI. în cari se pretinde catehismul, istoria bisericii creștine, precum și istoria bisericii noastre gr. or. române. Și aceasta din motivul, că elevii din clasa II. și III. nici nu știu cetera românește aproape de loc, astfel apoi cel puțin 2 luni abia îi învățăm să cetească, alții fiind să le explicăm aproape tot cuvântul, de oarece predându-li se celelalte studii în limba maghiară — ei numai foarte cu greu pot să istorisească cele ceterite. Ca totului alt rezultat vor putea arăta față de noi cei ce catehisează la școlile noastre confesionale.

Afară de aceasta și pretensiunea planului de a preda catehismul deja în clasa IV. elem. încă mi se pare greșită, pentru-că dupăcum e știut, această parte e cea mai grea din studiul religiiunii și băieții mai au deja doi ani de școală, în cari la toată întâmplarea vor deveni mai deșteptați, mai prioeptuți și mai ușor vor înțelege și lucrurile abstracte din catehism.

Pe lângă aceasta apoi elevii nici nu au destulă bezi pentru a înțelege și a-și însuși multe cunoștințe din catehism, până nu au învățat istoria bisericească, prescriasă de plan pentru clasa V.

Așa între altele în catehism vine vorba de Credeu, pe care pe lângă toate explicările și lămuririle catihetului nici odată n'ul vor înțelege elevii așa ușor, ca atunci, dacă ar fi învățat mai întâi din istoria bisericească, cine au fost sfinții părinți, pentru-că au ținut ei sinoade ecumeneice, ce au fost eresurile etc.

Un alt neajuns e apoi și faptul, că băieții din satele noastre sărace, pe lângă cercetarea neregulată a școlii nu au, respective nu-și pot procura nici cărțile necesare studiului religiiunii.

Și pe când celelalte studii de limbă maghiară le primesc elevii aproape gratuit, ar fi de dorit ca și P. Ven. Consistor arhidiecezan să binevoiască a ne pune la dispoziție în mod gratuit pentru fiecare școală de stat cel puțin 10—15 exemplare din Istoria biblică.

Relevând în cele premerse, — încât mi-a fost posibil importanța catehizării, scaderile în felul cum se practică ea, precum și remediile cari sunt de luat, ca învățământul nostru catihetic în școlile noastre populare să ia un avânt mai îmbucurător, ar mai fi să insist și asupra datorințelor ce se impun preoților din comunele, unde nu avem nici un fel de școală.

Într'adevăr, cu nespun durere și adâncă mâhnire trebuie să constatăm împreună cu circularul P. Ven. Consistor arhidiecezan de dto 12 Maiu a. c. nr. 5346 școl., că în nenumerate comune din arhidieceza noastră, credincioșii noștri nu au nici un fel de școală, în care copilașii lor să poată învăța cele folositoare pentru viața aceasta și cea de veoi, și astfel rămân fără nici o bună creștere și fără știința de carte, atât de trebuincioasă în zilele de astăzi.

Și dacă grea și cu mare răspundere e împreună astăzi împlinirea conștientă a datorințelor catihetilor noștri în comunele, unde avem deja școlile, în doita e datorința preoților noștri, acolo unde nu avem nici un fel de școală. Prin urmare ea va avea sfânta datorință fără a mai aștepta porunca și dojana mai marilor, ca cel puțin acum în lunile de iarnă, începând cu postul Crăciunului să se intereseze cu toată serioșitatea de creșterea micilor parohieni; să nu-i lasă să crească ca vitele neocuvântătoare, ci să-i aduce fără zăbavă cel puțin de 2-ori pe săptămână în sf. biserică sau în casa parohială și să-i instrueze în învățăturile mântuitoare ale testamentului vechiu și nou; învățându-i totodată și scris-vetitul, precum și rugăciunile.

Ce-i drept, nu-i toamai lucru ușor acesta, mai ales în comunele noastre sărate; însă pe lângă puțină osteneală, răvna

de a crește tot mai buni cetățeni și patrioți, susținând oameni nechiemați și uneori neconștienți, ca să ne susțină moralul, și prin demnitate și fără griji de urmărire? Astfel înțelegem statul să răspundească munca constituită și conștientă a educatorilor mulțimii?

Șeica-mare. Preotul P. Morușca.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfinteii sărbători, „Sfântul Nicolae”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Vineri la orele obișnuite.

Protopresbiterul Reghinului. Consistorul arhidiecezan în ședința plenară de astăzi a denumit de protopresbiter al tractului Reghin pe protopresbiterul Cetății-de-peatră Vasile Duma.

Examen de calificare învățătoarească. Examenul de emendare cu acei elevi, cari la finea anului școlar 1909/10, cu ocazia examenului de calificare învățătoarească, au obținut calcul nesuficient din unul sau două obiecte de învățământ, se va ține la seminarul nostru „Andreian”, Vineri în 9/22 Decembrie a. c.

Dela Asociațiune. Șirul conferențelor din iarna aceasta s'a început Duminică trecută, când în sala Muzeului s'au ținut o bună vorbire a dlui Dr. Aurel Dobrescu, care a vorbit despre „Sistemul nervos și boalele mentale”. Ieri seara s'a ținut a doua conferință, care a fost tot așa de bine primită ca și cea precedentă. Dl Dr. Horia P. Petrescu a întreținut publicul timp de o oră și jumătate cu descrierea impresiunilor sale căștigăte în Germania. Atră zăgăvit în colorii vii și interesante patru din orașele principale, stăruind cu deosebire asupra monumentelor de literatură din centrele intelectuale ale Germaniei. Proiecțiunile, în general, au izbutit. Amândoi conferențieri au fost la sfârșit aplaudați și felicitați. — Cea mai de aproape conferință va fi a dlui Dr. Silviu Dragomir, profesor seminarial, despre „Cetățile române ardeleni din secolul al 17. și 13. în Rusia”.

Alegere de protopresbiter. În tractul Biserica-albă (dieceza Caransebeșului) s'a făcut alegere de protopresbiter. Majoritatea voturilor a intrunit-o domnul Dr. George Dragomir, profesor de teologie în Caransebeș.

Răscumpărare. Dl Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial, și-a răscumpărat felicitările de ziua numelui cu 10 cor. în favoarea fundului pentru ridicarea unui monument mitropolitului Șaguna.

† **Cornel Dragomir**, căpitan de poliție în Caransebeș, a decedat subit Mercuri în Lugoj, în cancelaria vicecomitetului, cărui îi făcea raport în unele chestii apartinătoare oficiului său.

și idealism, de care nu i ertat să fie lipsit un preot — toate acestea se pot duce la bun sfârșit.

Căci să nu ne mirăm și să nu ni se ia în nume de rău, dar numai desinteresului nostru față de creșterea poporului încredințat nouă spre păstorie este a se atribui și faptul, că până și în satele noastre de prin „Pădurime”, unde nici nu s'au crezut, încep să se ridice prorocii mincinoși, pocăiții, cari ne spun în față, că preoțimea noastră nu-și înțelege rostul și chemarea ce o are în mijlocul poporului, că credincioșii nostri stau prin biruri în vremea sf. slujbe, și că noi preoțimea nu ne folosim de nici un mijloc spre a-i abate dela rău și a-i atrage la sf. biserică.

Și e de dorit, ca cel puțin acum în oiașul din urmă, când am ajuns la marginea prăpastiei să ne deschidem bine ochii și fiecare dintre noi, tineri sau bătrâni, conform apostolatului primit cu vreme și fără vreme să ne împlinim cu sumpătate datorința în toate privințele; să lăsăm comoditatea și să ne interesăm din tot sufletul de creșterea poporului, căci aceasta ne-o poruncește nu numai duhul vremii de grea cumpănă prin care trecem, ci și însași sarcoina și oficiul ce-l purtăm. Și numai astfel învățând și făcând ne vom putea numi și ne va numi și poporul din toată inima părinți sufletești!

Concertul Corfescu. Măne Marți, în ziua de Sf. Nicolae, se ține concertul anunțat de tenorul dramatic N. Corfescu, cu concursul dnei Maria Corfescu. Programul bogat cuprinde arii din Tannhäuser, Tosca, Ernani, Pagliacci, aria lui Manole din Mănăstirea Argeșului, și mai multe cântece din popor. Concertul se dă în sala festivă dela muzeul „Asociațiunii”. Prețurile: balcon și loc rezervat 3 cor., Stal 2 cor., loc de stat 1 cor., studenții 60 fil. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană și la Cassă. Începutul la 8 ore seara.

Contribuire. La fondul „Dr. Petru Șpan” pentru înființarea muzeului școlar elevii din secțiunea teologică a seminarului arhidiecezan „Andreian” au dăruit suma de 16 cor. 40 fileri în loc de cunună pe soriul elevului repausat Zacharie Pop d n cursul III pedagogic.

Un trist aniversar. Doamna Minerva Dr. Brote n. Draghici din prilejul trist al împlinirii aniversarului al 14-lea dela moartea mult regretatului său soț Dr. Aurel Brote, întru vecinicia odihnei a decedatului, dăruiește cor. 5 la fondul Dr. D. B. Baroianu, pentru ajutorarea școlilor (calfelelor) fără de lucru, al Reuniunii meseriașilor sibiieni.

Premierea servitoarelor. Cu finea anului acestuia se împart 148 coroane, interesele unui fond anume creat din partea casei de păstrare șesești din Sibiu, între servitoarele din Sibiu, cari au stat la acelaș stăpân cel puțin cinci ani în serviciu, au avut purtare morală bună și din simbră lor au pus ceva la o parte, depunând banii la vre o bancă. Cererile sunt a se înainta căpitanului de poliție din Sibiu, până la 31 Decembrie n. c.

Comorile din biserică mormonilor. În drăzneala unui fotograf a produs o mare agitație în mijlocul mormonilor. Interiorul bisericii bogate a mormonilor din Salt-Lake-City a fost fotografiat, și fotografiile au să fie puse în vânzare. Sunt ca totul 68 de vederi, care înfățișează comorile uriașe și podoabele ne mai pomenite ale bisericii mormonilor, în care ochii profanilor n'are intrare. Între altele se pot vedea statuetele profetilor, lucrate în bronz și în aur, în mărime naturală; mozaicuri din mărgăritare și fildeș; ferestri ornate cu splendide picturi pe sticlă, și alte lucrări de mare pret. Comorile și biserica întreagă reprezintă a valoare de 70 milioane de coroane. Fotografii, care vor să dea publicității secretele bisericii, a locuit în Salt-Lake-City și trecuse la religia mormonă. Acum s'a mutat la Newyork și de acolo a făcut un cferet profetului mormon Smith, să cumpere fotografiile, altfel are să le vândă la alții. Smith i-a promis jumătate de milion de coroane; fotografii însă, până acum, zice că suma aceasta e prea mică.

Correspondenți arestați. Correspondenții ziarului Tribuna din Roma împreună cu alți correspondenți ai ziarelor italiene au pățit-o cam rău. În zilele trecute ziaristii erau de față la o reprezentație de cinematograf în Newyork, unde între alte locaș au văzut și câteva scene, nu tocmai măgulitoare pentru italiana, din războiul italo-turc. Correspondenții au protestat, lărnuind strâșnic. Publicii însă i-a dat afară din sală, iar poliția la moment i a arestat.

Femeile la universitate. Rectoratul universitar din Budapesta dă de știre, că studențele care au trecut examenul de maturitate și doresc a se înscrie la universitate pe semestrul al II-lea din 1911-12, au să-și înainteze cererile, adresate ministrului de culte și instrucțiune publică, cel mai târziu până în 31 Decembrie 1911. Cererile se dau nu la ministeriu, ci la decanatele facultăților (de medicină sau filozofie). Studentele, ale căror atestate de maturitate conțin mai mult de trei „suficienți”, nu se admit la universitate.

Aviatori pentru Tripolis. Am dat de știre într'un număr trecut, că o agenție aviatică vooeste să angajeze mai mulți aviatori în serviciul armatei turcești la Tripoli. Până acum s'au oferit 70 de aviatori pentru recunoașteri. Între aceste persoane se găsește și o femeie. După naționalitate, aviatorii sunt francezi și nemți.

Moștenirea camerei advocațiale. Nu de mult a murit un advocat din Budapesta, cu numele Dr. Sutrelly, care și-a testat averea în valoare de 300.000 coroane în folosul fondului de ajutorare al camerei advocațiale. Testamentul dispune, ca din interesele acestui capital să se dea ajutorare văduvelor de advocați fără deosebire de confesiune.

Atac temerar. Un individ necunoscut a atacat Miercuri noaptea pe un pasager al trenului Predeal-Budapesta, cu scop de a-l jefui. Pasagerul a tras signalul de alarmă și trenul s'a oprit îndată. Făptuitorul a izbutit cu toate acestea să scape.

Memoriile lui Crispi. Se scrie din Roma, că zilele acestea vor apărea memoriile bărbatului de stat italian Crispi. Memoriile povestesc amănunțit raporturile de preținie între Bismarck și Crispi, și alte lucruri din viața diplomaților și a domnitorilor.

Expoziție. Secțiunea sibiană a reuniunii artistice „Sebastian Haun” a întocmit de serbătorile Crăciunului o expoziție în Piața mică nr. 11 (etajul I). Expoziția cuprinde vreo 60 de tablouri, schițe și alte obiecte de artă, și este deschisă zilnic dela 9-ore dimineața până la 7 seara. Intrarea 40 de bani.

Poporațiunea Japoniei și a Chinei. Guvernul japonez a publicat datele privitoare la recensământul din 1910. Conform datelor statistice oficiale Japonia are peste 49 milioane de suflete. Pe insula Formosa se află 3.300.000 de oameni, dintre cari 77.000 sunt japonezi, Coreei, care acum se ține de Japonia, are 12 milioane de locuitori. Pe întreg teritoriul japonez trăiesc 65 milioane de oameni; pe un kilometru pătrat se vin 130 de locuitori. — În China, după date care nu sunt cu totul autentice, se află 449 milioane de oameni.

Maeterlinck și Academia franceză. Din Paris se anunță, că distincțiunea lui Maeterlinck cu premiul Nobel a provocat multă indispoziție în cerourile Academiei franceze, care ceruse premiul literar Nobel din anul acesta pe seama academicienului Pierre Loti. Șirea spune, că Academia a renunțat de a mai propune pe cineva la viitoarele premii Nobe.

Vice-rege al Indiei. Îndată ce reședința guvernului indic se va muta din Calcutta la Delhi, principala Artur de Conaught va fi numit vice-rege al Indiei.

Oameni harnici. Ni se scrie, că credincioșii noștri din comuna Criș (tractul Șighioara), numai 27 de familii, au cumpărat o casă mare și frumoasă, cu etaj, așezată în mijlocul satului, și prevăzută cu curte frumoasă, cu grădina bine cultivată și cu un jugăr de pământ pentru a servi de școală profesională și de locuință pe seama învățătorului. Au dat pe ea 14.000 coroane, acoperite din repartiția făcută cu cea mai bună înțelegere între toți fiii bisericii noastre de acolo. Laudă li se cuvine harnicilor oameni, cărora le dorim acum și un învățător harnic, care să fie vrednic de a șede, și de a învăța copilașii în frumosul palat școlar din Criș!

Bioscop. În 23 și 24 Decembrie reprezentație interesantă: se va da senzaționala dramă „Dr. Gar el Hama, fiul Orientului”, în două acte.

Teatru.

Astăzi, Luni, „Der arme Heinrich”, dramă, Marți, „Der Kardinal”, dramă, Mercuri „Der fidele Bauer” operetă și Joi „Försterkrisl” operetă. Astăzi și mâine pășește pe scenă mai pe urmă artistul Viebach oaspele teatralului german din loc.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Însărcinat fiind ca delegat al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” cu organizarea nou înființatului despărțământ „Cincul-mare” constător din comunitățile apartinătoare la acest cerc pretorial: învit prin aceasta pe toți intelectuali și fruntași din respectivele comune, cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român, la adunarea de constituire a despărțământului „Cincul-mare” ce se va ținea Duminică în 11/24 Dec. a. c. la 11 ore a. m. în sala școlii gr.-or. române din Cincul-mare cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deciderea adunării.
2. Constituirea biroului.
3. Înscrierea de membri.
4. Alegerea comitetului cercoul.
5. Eventuale propuneri.
6. Verificarea procesului verbal și încheierea ședinței.

Agnita, 24 Noem. (12 Dec.) 1911.

Ioachim Muntean
protopop gr.-or.
delegat al comit. central.

Cărți și reviste.

Vatra Școlară. revistă pedagogică, nr. 10 din Decembrie 1911, cuprinde: Experimente psihologice: memorizarea, de Dr. P. Roșca. Dr. W. Rein și sistemul său pedagogic, de Dr. Petru Pipoș. Aflarea protogenului, lecție practică pentru cl. V., de Candid Popa. Justiția școlară. Scrisoare către un dascăl, de I. Bota. Câteva lămuriri, de Iosif Stanoa. Informațiuni. Bibliografie. — Redacția și administrația: Sibiu, Strada Măcelarilor, 27. Abonament: pe an 8 coroane, pe jumătate an de 4 cor. Redactor: Dr. Vasile Stan.

Ion Roșu. Icoane din luptele bisericii. Blaj, 1911. A apărut în Blaj o lamentabilă sporovălală prolixă de 466 file, sub porecla mai sus pomenită. Celebra operă e o comitere a unui oare care Ion Roșu, care iscălește o nouă nuanță de pretenție oaraghioasă: „doctorand (!) în sf. teologie la univ. din Budapesta”.

Fiindcă atributul „doctorand” nu înseamnă o diplomă, ori cel puțin un titlu serios, dea pentru siguranță se mai etalează cu unul, scriind: „secretar de redacție la „Unirea”. Și totuși dl Roșu e mai mult decât atât. În urma sacrificiului zadarnic ce l-am făcut cîndu-i tragi-comica elucubrație arhichelometrică m'am convins, că dea atentează și la posedarea calificativelor de: poet, mecanic, teolog, naturalist, jurist, filosof, sociolog, istoric etc.

Căci dea, după ce face explicație mecanică a bazonului abraacadabrante, plasate în cel mai veritabil jargon belimbrockian. Să războește în mod extrem de umoristic cu piticoșii: Comte, Bacon, Chamberlain, Tolstoi etc. și după ce-i dă gata, se aiaptă c'un cursaj tartarinic asupra Reformațiunii, aplicându-i cele mai voinicoase lovituri donchișotice. De aici se repede pe câmpul de luptă al istoriei românești ardeleni, ude întreprinde o hazie expediție pseudo-istorică. Resultatul acestei resalotrante operații ofensive e cel mai superb urant, demn de „Tablele Beoției”.

O înfinită grămadă de uzate zarzavaturi istoricești oferite spre vânzare bunilor cumpărători naivi și neorientați și o izbutită confecție de splendidă orientare ignorantă, în istoriografia noastră ardelenă, cum sunt aceste înșălmări confuse și ridicole, n'a dat nimenea la noi până acum!

Măntuită și această apodictică mișcare, simpaticului nostru substantiv providențial se oprește biruitor înaintea zidurilor cetății bisericii românești-ortodoxe. Apoteozând într'un ton de podobie patetică „solia dzească” care a fost sf. Unire, „poarta de aur a românismului”, ne trimite nouă celor neuniți compătămiri pline de sughițuri înecate, pentru că nu intrăm și noi în staulul izbăvitor al pontificiolei. Schimbă apoi dispoziția în cel mai violent tenor, ca să înjure biserica ortodoxă într'o dialectică foarte potrivită să ilustreze d. p. coloanele marelui ziar „Sudalma Națională”, propus de umoristul Călămar. Biserica neunită e nu numai un „non sens” (psissimis verbis), ci și o instituție de oameni „desfrânați”, și „destrăbălați”, cu preoți cari comit „amor liber” și „nu cred în sf. cumincoștură”, cu un Șaguna, a cărui intranșigență națională e contestată etc. „fără a mai înșira și alte date prea compromițătoare” — zice cu un accent de insanitate ireposabil, înțeleptul nostru „auctor”. Apos într'un ultim acces de inspirație divină prevestește — ca un pseudoprofet apusean cu mult umorism în răgușitul glas dodonic, sosirea vremii, când toți neuniții vor vooifera în somnul nopții aceste purgatoricești cuvintele măntuitoare: „Roma, eterna Romă, leagănul obârșiei și al credinței noastre!”

În acest jargon sunt ținute multele „nevrednice file” certate cu semantica ale nobilului frate cu reputație mondială. Ele au văzut tiparul „călăuzite de niște radi-mentare principii de viață”, ca să fie închinare în urmă regretatului Bunea. O mai compromițăbilă onoare decât aceasta nu i se putea face lui Bunea. Și o spunem foarte serios și categoric, că aceste țipării de sporovălie ridicole și lipsite de demnitate nu face oinște Blajului. Insași „Cultura Creștină” n'a putut spune cuvinte de laudă asupra acestei cărți. Îndemnă deci cu stăruință pe „auctor” să-și dea mai bine seama și să de sigur ar face un lucru mai folositor sănătății sufletești primblându-se prin piața Blajului decât să-și afișeze numele pe diatriba pline de cervicie careghioasă ca aceasta, pe care suntem siliți s'o luăm în primire cu aceste simple, dar cuprinzătoare cuvinte: *Hic Abdera.*

Veridicus.

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese în suma de 58,000 Co-roane, aprobat de Măritul Conzistor arhidiecezan sub Nrul 7895/1911 Epir., să publică prin aceasta licitație cu oferte închise pentru darea în întreprindere a zidirei bisericii gr.-or. române din comuna **Purcăreni**, protopresbiteratul Brașovului.

Ceice vor să ia această lucrare în întreprindere au a-și trimite ofertul lor până în **26 Decembrie 1911** st. v. oficiului parohial gr.-or. din Purcăreni posta ultimă Zajzon, împreună cu vadiu de 10%. În loc de bani numărări pot să fie și hârtii de valoare acceptate de valabile.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile să pot vedea la oficiul parohial gr.-or. Ofertele au să conțină declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare și că să supune necondiționat acelora.

Comitetul își rezervă dreptul de a an-gaja pe acel întreprinzător dintre reflectanți, în care va avea mai mare încredere.

Reflectanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese dela comitet pentru aşternerea ofertului lor sau pentru câștigarea informațiunilor mai de aproape la fața locului.

Purcăreni, în 2/15 Dec. 1911.

Comitetul parohial gr.-or.

(459) 1—3

Nr. 648/1911.

(446) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a-III **Uroi** cu filia **Cărpeneș** din tractul Geoagiului se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru congrua

Cererile de concurs să se înainteze în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral, iar reflectanții să se prezinte în comună, — cu știrea protopopului, — în vre-o **Duminică** sau **sărbătoare** pentru a celebra, a cuvânta și a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu, 10/23 Noembrie 1911.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 671/1911.

(454) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a-III. **Nadăsa-română**, conform ordin. Ven. Consistoriu arhid. de dto 9 August a. c. Nr. 9451 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul indicat, iar pen-tenții să se prezinte, pe lângă restricțiunile regulamentare, în o **Duminică** sau **sărbătoare** la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Ibănești, la 21 Noembrie 1911.

Of. protopresbiteral rom. gr.-ort. al tractului Reghin, în conțelegere cu comitetul parohial.

Grigoriu Nicoră
adm. ppbteral.

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.** În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.
(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

(440) 5—10

Mult onoratului Public și preestimați Preoți!

Prin prezenta fac cunoscut, că **noutățile în Juvaericele, Oroloage, articoli de aur și argint, — au sosit; și invit pe această cale la o vizitare a depozitului meu.**

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate.

Cu toată stima:

Iuliu Erős

Depozit de fabrică în **Juvaericele, — Oroloage și mărfuri de aur și argint.**

Sibiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Zilnic în zile de lucru dimineața dela 7 $\frac{1}{2}$ până seara la 7 $\frac{1}{2}$ oare.

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 20—52

Banca culturală

instituit de credit și economii = „**LUMINA**” societate pe acții în Sibiu.

Centrala: **Sibiu.**
Filiale: **Murășosorhei**
și **Turda.**

Capital social . cor. 600,000
Fond de rezervă . 15,000
Depuneri 1.250,000

Acoardă împrumuturi:

pe cambii de prima bonitate și pe ipotecă cu 7%
pe cambii și obligații cu cavenți cu 8%

fără nici o proviziune.

Primește depuneri:

cu 4 $\frac{1}{2}$ % cari se pot ridica fără anunț,
cu 5% cari rămân mai mult de 1/2 an la institut, și
cu 5 $\frac{1}{4}$ % dela corporațiuni bisericești și dela 10,000 cor. în sus.

Pentru depuneri plătește institutul darea.

Deponenții externi pot ridica depunerile prin poștă fără spese și pot face depunerile tot fără spese prin cecuri, cari la cerere le punem la dispoziție.

Direcțiunea.

(416) 11—

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depozitului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600 — 2000 cor. **Armonii de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**
profesor de muzică.

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul *Impăratul roman.*)

(411) 7—

VASILE BAN

Strada Oanei 7 * SIBIIU * Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie“

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 11—

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măstru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[101] 28—52

Telefon 172.

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

— Insoțirea economică —

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

4—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărari pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteti băieții la cursul practic de altoit!